

PR 2000 - niezwykle kosztowna
puszka Pandory?

miesięcznik profesjonalistów

5
1999

informatyka

Cena: 6,5 zł ISSN 0542 9951 WYDAWNICTWO SIGMA X NOT

Pismo informatyczne - ukazuje się od 1965 roku

Poślizg kontrolowany

Rozmowa
z Ryszardem Krauze,
prezesem
PROKOM Software SA

Rozwój systemu klasy MRP II

Sieć PROFIBUS

Polskie czasopisma komputerowe

Cz. 3: Magazyny współczesne

Władysław Kolasa

Gruntem pod współczesny rynek czasopism komputerowych ukształtowała poprzednia dekada, a ściślej błyskawiczna kariera komputera domowego. W krótkim okresie w latach 1981-1990 dokonana się w technologiach informatycznych prawdziwa rewolucja, w wyniku której moc komputerów domowych z roku 1990 przewyższyła parametry komputerów sprzed kilkunastu lat. Realnym stało się więc wykonywanie w warunkach domowych (biurowych) prac kiedyś zarezerwowanych dla maszyn pracujących w wielkich ośrodkach badawczych. Fakt ów stał się motorem bezprecedensowej kariery oprogramowania biurowego i systemów przeznaczonych dla indywidualnych użytkowników: zaimplementowany w 1981 DOS miał już w 1989 stabilnie działającą wersję, a od 1985 nieśmiało karierę rozpoczął graficzny interfejs użytkownika – Windows. W błyskawicznym tempie zaczęły się pojawiać programy użytkowe, by wspomnieć tylko popularne: arkusz Lotus 1-2-3 i edytor MSWord (1983 r.), Excell (1987) czy Corel Draw (1989). Równolegle z rozwojem oprogramowania i wzrostem wydajności sprzętu rosła sprzedaż komputerów i malały ich ceny (od niespełna 5 tys. USD w 1983 r. do poniżej 1 tys. USD w 1999 r.). Komputery klasy PC stawały się sprzętem masowym.

W Polsce dogodne warunki do przeniknięcia zachodnich technologii otworzył dopiero rok 1989. W wyniku zaniechania embarga na import nowoczesnych technologii (sierpień)¹ w błyskawicznym tempie zostały zmniejszone istniejące dysproporcje. Rodzimy rynek został „zalany” przez wyroby zza oceanu i azjatyckie „klony”. Kontrolę nad krajowym rynkiem IT przejęły firmy prywatne i spółki zagraniczne, w tym również w zakresie wydawania prasy komputerowej. Można zaryzykować stwierdzenie, że po roku 1989 krajowy rynek czasopism komputerowych kształtowany jest wyłącznie przez duże koncerny wydawnicze, dysponujące znacznym zapleczem kapitałowym i powiązanych pośrednio z handlem. Wśród największych wymienić można firmy: Lupus, IDG Poland, Vogel Publishind czy CGS, które skupiają ponad 80% nakładów.

Jednym z pierwszych polskich prywatnych czasopism komputerowych w III RP był dwutygodnik „PCkurier”, ukazujący się od 20 grudnia 1989 r. Magazyn powstał z inicjatywy dwóch byłych dziennikarzy miesięcznika „Komputer” Grze-

gorza Eidera i Tomasza Zielińskiego (obecnych dyrektorów Wydawnictwa Lupus). Zamierzeniem redaktorów było „regularnie wydawać pismo informacyjne o tym, co dzieje się na polskim rynku informatycznym”. Zamyśł ów – jak można ocenić z perspektywy następnych 10 lat – udało się zrealizować. W „PCkurierze” zastosowano wzorzec wypracowany niegdyś w „Komputerze”, gdzie położono nacisk na aktualność informacji i ich praktyczne zastosowania. Szybko uzyskano zagranicznego inwestora (Magna Media) i wielu reklamodawców, co pozwoliło utrzymać stosunkowo niską cenę, zwiększyć nakład i poprawić walory edytorskie magazynu. To posunięcie przyniosło jednocześnie znaczne dochody i umożliwiło dalsze inwestycje. Od 1992 r. powstały fachowe dodatki tematyczne „UNIX Forum” i „Net Forum” (następnie połączone w NetForum), wcześniej zaś magazyn edukacyjno-popularnonaukowy „Enter”, dwumiesięcznik „CAD/CAM Forum” i „Magazyn Amiga” (1990), rok później „Polski Rynek Komputerowy”, „Gambler” (1993), następnie „Telecom Forum” (1995). Od kwietnia 1998 ukazuje się jeszcze jeden periodyk: polska mutacja amerykańskiego pisma typu biznes to biznes „Computer Reseller News Polska”. Oferta Lupusa rozciąga się więc na różne grupy czytelników. Rola pism koncernu Lupus zmieniła się jednak znacznie od 1989 r. W miarę pojawiania się nowych konkurencyjnych tytułów istotnym korektem podawano niemal każdy periodyk. Szczególnie „PCkurier” doszedł w tej ewolucji bardzo daleko – odchodząc od systemu „słupa ogłoszeniowego” i pisma dla entuzjastów-amatorów komputeryzacji do zagadnień poważniejszych.

W kilka miesięcy po Lupusie do grona działających na polskim rynku wydawców dołączył amerykański koncern International Data Group Communications – największe wydawnictwo prasy komputerowej na świecie. Współcześnie IDG jest dla prasy komputerowej tym, czym Bertelsmann dla prasy mediów popularnych. Ocenia się, że pod jego kontrolą pozostaje około 150 tytułów gazet i czasopism informatycznych w 50 krajach wydawanych w 35 językach. Stanowi to ok. 30% światowej oferty wysokonakładowych pism branży IT. Nad ich redagowaniem pracuje ponad 4 tys. dziennikarzy i informatyków². Polskim debiutem IDG stała się mutacja sztabowego tygodnika firmy: „Computerworld”. Jego charakter lokuje go w grupie pism zorientowanych na organizacyjny i ekonomiczny wymiar informatyki, gdzie odbiorcami są pro-

¹ [...] Od sierpnia 1989 Rząd Federalny USA zezwala na eksport do Europy Wschodniej i Chin komputerów PC/AT bazujących na procesorze 80286, w tym tzw. „laptopów” [...], cyt. za. K. Golachowski: „PCkurier” sprzed laty, „PCkurier” 1997, nr 20, s. 64.

² Szerzej: Imperium, „PC World Komputer”, 1992, nr 1, s. 2.

fesjonalni informatycy i kadra menedżerska³. Stałą obecność IDG na rynku wydawnictw komputerowych w Polsce zapewniło dopiero nabycie likwidowanego w 1990 „Komputera”, który po rocznej przerwie (1991 r.) pojawił się w kwietniu 1992 r. jako „PC World Komputer”. We wznowionym tytule złączono w jedną całość cechy amerykańskiego magazynu „PC World” i polskiego pierwowzoru, w efekcie czego periodyk zyskał nowe oblicze. Ciągłość zapewniła ten sam skład trzonu redakcji, w której znaleźli się byli naczelni z „Komputera” Krzysztof Matej i Marek Młynarski. Szybki rozwój miesięcznika umożliwiły znaczne nakłady finansowe wydawcy (ok. 2 mln USD – red.). „PC World Komputer” współcześnie stał się obok „Chipa” najpopularniejszym magazynem dla średnio zaawansowanych użytkowników komputerów PC, drukując 150 tys. egz. miesięcznie. Charakteryzuje go również rekordowy wskaźnik powierzchni reklamowej sięgający do 50%, co świadczy o niebagatelnym dochodach wydawcy. Od 1994 r. IDG uruchomiło kolejne mutacje międzynarodowych magazynów: „NetWorld” – poświęconego sieciom i „Publish & MacWorld” – przeznaczonego dla użytkowników sprzętu Macintosha (od 1995 r.). Wydawał również od 1996 r. do maja 1999 r. magazyn „Cyber” przeznaczony dla internautów.

Najbardziej spektakularny sukces stał się jednak udziałem wrocławskiego „Chipa”. Pismo powstało w 1993 r. jako adaptacja niemieckiego pierwowzoru (wyd. od 1978 r.). W historii polskiego „Chipa” można wyróżnić dwa okresy: do kwietnia 1994 r. (kiedy wydawcą był Phoenix Intermedia) i następny, gdy pismo wydaje spółka Vogel Publishing – związana z międzynarodowym holdingiem Vogel Medien Group z Würzburga. Po krótkim okresie zdobywania rynku (1993 r.) i przejściowych kłopotach finansowych w 1994 r., co doprowadziło ostatecznie do zmiany wydawcy, magazyn rozpoczął szybką karierę. Dzięki pozyskaniu licznych reklamodawców (już w 1995 r. – 40-45% powierzchni) miesięcznik mógł swobodnie zwiększać objętość i utrzymać znaczny nakład (60 tys. egz.) bez widocznej zwwyżki ceny. Jednocześnie skupił grono informatyków obdarzonych talentem popularyzatorskim i pozyskał doświadczonych dziennikarzy i korespondentów (np. Jarosława Młodzieckiego z „Bajtka”). Do zawartości magazynu wprowadzono wzorem oryginału liczne testy sprzętu, które okazały się jego największą siłą nośną. Testowanie hardware’u bowiem zapewnia z jednej strony łączność z handlowcami, którzy są żywo zainteresowani pozytywnymi opiniami i swoich produktach, z drugiej zaś, bezpośrednio wpływa na sprzedaż. Jest więc narzędziem skuteczniejszym od zwykłej reklamy. Na jego zawartość składają się: obszerny dział informacji, testu sprzętu i porady handlowe, artykuły edukacyjne i porady oraz opisu nowości shareware, nadto recenzje witryn www i opis zawartości dołączonego CD-ROM-u. Układ ten w różnych konfiguracjach powielają niemal wszystkie współczesne magazyny komputerowe. Od roku 1997 miesięcznik lokuje się na szczycie rankingów poczytności w swojej grupie (powyżej 1,3%)⁴, wyróżnia go przy tym rekordowa objętość – 324 s. (nr 12

z 1998 r.). Od 1995 r. ukazuje się w ramach wydawnictwa Vogel drugie czasopismo: publikowany nieregularnie „Chip Special” – zawierający monograficzne opracowania wybranych zagadnień; a od 1997 r. miesięcznik „MRK Magazyn Rynku Komputerowego” (zamknięty w grudniu 1998 r.) przeznaczony dla firm. Największym sukcesem okazał się tygodnik „Easy PC” – mający formę kursu komputerowego dla początkujących. Po udanej promocji w telewizji jego pierwszy numer sprzedano w milionowym nakładzie i pospieszenie dodrukowano jeszcze 200 tys. W ślad za sukcesem tygodnika wzrosły również nakłady innych magazynów komputerowych i pojawiły się nowe tytuły dla tej grupy czytelników, jak wolno sądzić za sprawą powodzenia „Easy PC”.

Innym liczącym się wydawcą jest warszawskie Computer Graphic Studio, istniejące od 1993 r.; firma oferuje osiem tytułów (w czym polskojęzyczne mutacje) przeznaczonych głównie dla miłośników gier komputerowych: „Amiga Computer Studio”, „CD ROM Magazyn Multimedia”, „Computer Studio”, „Professional Computer Studio”, „Play Station Magazyn”, „PSX Fan”, „Gry Komputerowe” i „PC Gamer po Polsku”. Szczególnie popularne są dwa ostatnie.

Z pozostałych wydawców współczesnej prasy warto zwrócić uwagę na przynajmniej kilku:

- Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych SIGMA-NOT – wydaje od 1965 r. pierwsze w Polsce i jedno z pierwszych w Europie czasopismo komputerowe „Informatyka” – miesięcznik profesjonalistów. Jest to prestiżowe czasopismo przeznaczone dla specjalistów zajmujących się informatyką tak absolwentów uczelni, jak i studentów;
- Wydawnictwo Naukowe PWN – wydające miesięcznik „PC Magazine po Polsku” (1993-1998), będący polską edycją amerykańskiego magazynu wydawnictwa „Ziff Davies” – słynnego z laboratoriów testowych i znakomitych komentarzy;
- Firma Software, oferująca od 1997 r. we współpracy z AVT Korporacja cztery tytuły: „Linux Plus”, „Windows NT Magazine”, „Internet Developer” i „NT Plus”;
- wrocławska Silver Shark, redagująca magazyn „PC Shareware” – promujący oprogramowanie shareware, freeware i PD oraz dwa pisma dla graczy „CD Action” i „Action Plus”;
- Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe, wydające magazyn internetowy dla początkujących „/WWW” oraz ekscentryczne pismo dla graczy „Reset”;
- AVT Korporacja (Warszawa), znane z tytułów przeznaczonych dla elektroników hobbistów, oferujące dwa pisma komputerowe: „Software” – mutację amerykańskiego pisma dla programistów „Dr. Dobbs Journal” oraz odkupiony od „Bajtka” w 1995 r. miesięcznik „Internet”; nadto dwa tytuły we współpracy z Software;
- Laborpress (Warszawa), redagujący od 1996 r. informacyjny tygodnik „Teleinfo” i miesięcznik „Raport Teleinfo”;
- Media (Wrocław), wydaje dla dzieci interesujące czasopismo „Komputerek”.

Wyczerpanie nie jest kompletne, gdyż brakuje kilkudziesięciu tytułów o mniejszym zasięgu, licznych pism naukowych i fachowych – (te uwzględniono w wyborze w części pierw-

³ Tygodnikowi towarzyszy wydawane nieregularnie kompendium „Computerworld Report”.

⁴ Badania Taylor Nelson Sorfes Poland.

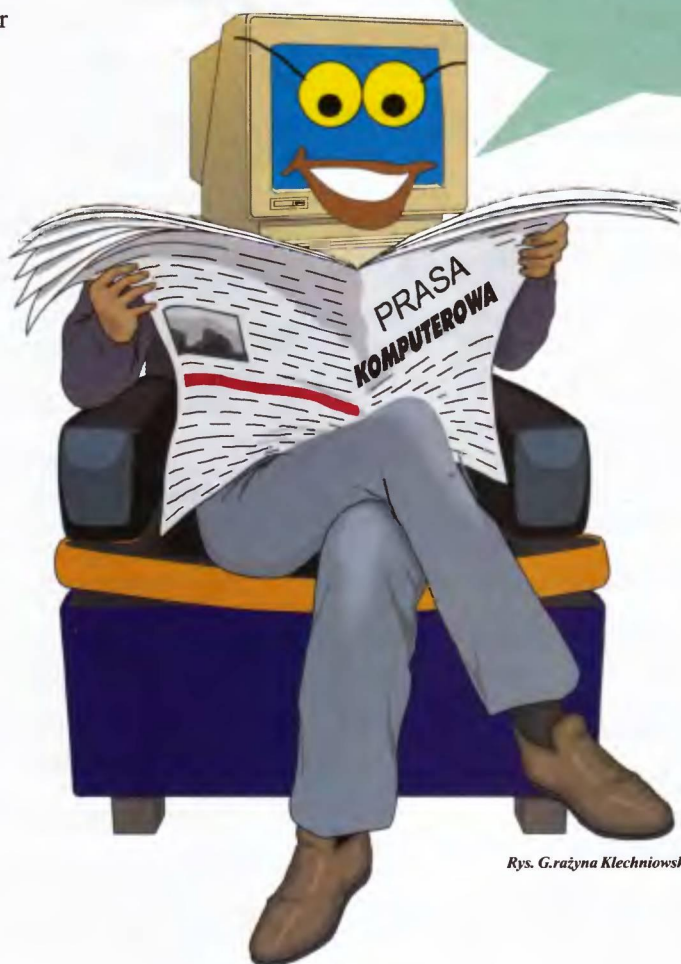
szej cyklu). Z drugiej strony pojawiają się wciąż nowe tytuły, od których można oczekiwać szybkiego rozwoju, jak wysokonakładowy dwutygodnik „Komputer Świat” (Axel Springer Polska), wydawany od października 1998 r., czy interesująco redagowane i programowo pozbawione elementów przemocy pismo rodzinne „Mama, Tata, Komputer i Ja” wydawnictwa Selles Record (związanego z wydawcą pism muzycznych). Były też inicjatywy nieudane, by wspomnieć tylko informacyjny tygodnik „Boss Komputer” Polskiej Agencji Prasowej, której udało się wydać w 1991 r. tylko 19 zeszytów, czy dobrze zapowiadający się dwutygodnik „GK Giełda Komputerowa”, istniejący na przełomie 1992-1993, czy „Magazyn Rynku Komputerowego” wydawany przez Vogel Polska od października 1997 r. do grudnia 1998 r.

Opisanego tu okresu od 1989 do 1998 r. nie można jednak traktować jako statycznego, gdyż dokonujące się w tym czasie przełomy technologiczne i rozwój infrastruktury informacyjnej są zjawiskiem bardzo dynamicznym. Wymienić warto te zjawiska, które są symptomatyczne dla popularnego rynku lat dziewięćdziesiątych:

- przybrały dojrzałe oblicze i przeszły na pozycję dominującą graficzne interfejsy użytkownika (np. Windows);
- moc komputerów w porównaniu z maszynami z lat osiemdziesiątych znacznie wzrosła;
- upowszechniła się technologia CD, a w ślad za nią rynek multimedialny (w przyszłości będzie nią DVD);
- nade wszystko jednak realnie upowszechnił się Internet, tworząc nową jakość komunikacyjną, porównywalną przez niektórych w sensie przełomu do wynalazku druku; w Polsce liczba komputerów podłączonych do Internetu wzrosła z niespełna 10 tys. w 1994 do 88 tys. w grudniu 1997⁵ i nadal lawinowo rośnie;
- w krajach rozwiniętych komputer domowy stał się produktem masowego użytku (ocenia się, że w USA – ok. 40% gospodarstw domowych jest w jego posiadaniu); w Polsce

8-10% (lata 1995-1997, z czego tylko 2% na wsi⁶) – i proces ciągle trwa.

Zjawiska te pociągnęły istotne przemiany w sferze kulturowej i społecznej, co znalazło swój wyraz również w środkach masowego komunikowania i ich percepcji. Dzięki wykorzystaniu komputera i Internetu uległ głębokim przeobrażeniom warsztat dziennikarski i tempo przetwarzania informacji. W ślad za tym przewartościowała się forma przekazu prasowego: wyraża się ona coraz częściej wszechobecną agresywną multimedialnością i szumem informacyjnym. Z drugiej zaś strony tematyka komputerowa przeniknęła do społecznej świadomości, stając się kolejnym dobrem konsumpcyjnym. Wszystko wskazuje więc na to, że prasa komputerowa nie jest epizodem i przelotną modą, lecz staje się trwałym składnikiem rodzącej się cyberkultury XXI wieku.

Rys. G.rażyna Klechniowska

⁵ Na podstawie: Polska społeczność Internetu <http://www.psi.org.pl>.

⁶ Mały Rocznik Statystyczny 1997, s. 153.

Wykaz tytułów z lat 1956-1998¹

1. „Acta Biooptica et Informatica Medica”, Centrum Edukacyjno Nauk., Wrocław, 1995-, Kwart. Nauk.
2. „Action Plus”, Silver Shark, Wrocław, 1998-, Mies., Gry.
3. „Almanach Komputerowy”, Nest Projekt, Warszawa, 1993-1996?, Niereg. Mag. inf. rekl.*
4. „Amiga Computer Studio”, Computer Graphic Studio, Warszawa, 1996-, Mies., Mag. uniw.
5. „Amiger”, Reckon, Warszawa, 1991-1995?, Mies., Mag. uniw.*
6. „Amigowiec”, Alfin, Bydgoszcz, 1990-1995?, Mies., Mag. uniw.*
7. „Amigraj!”, Angel, Wrocław, 1997-, Dwumies., Gry.
8. „Applied Mathematics and Computer Science”, Politechnika (Zielona Góra) i Lubuskie Tow. Nauk., Zielona Góra, 1991-, Niereg., Nauk.
9. „Archives of Control Sciences”, Kom. Automatyki i Robotyki PAN, Warszawa, 1956-, Kwart., Nauk., [poprz. „Archiwum Automatyki i Telemekhaniki” (1956-90), „Archiwum Automatyki i Robotyki” (1991)].
10. „Archiwum Informatyki Teoretycznej i Stosowanej”, Inst. Informatyki PAN, Warszawa, 1971-, Kwart. Nauk., [poprz. „Podstawy Sterowania” (1971-1988)].
11. „Atari Magazyn”, Bajtek, Warszawa, 1993-1995?, Mies., Mag. uniw.
12. „Avax Magazyn”, Reckon, Warszawa, 1990-1995, Niereg., Mag. uniw.*
13. „Badania Operacyjne i Decyzyjne”, Politechnika Wrocławska, Wrocław, 1972-, Kwart. Nauk. [poprz. „Prace Naukowe i Progностyczne” (1972-1990)].
14. „Bajtek”, RSW [nast. Wydaw. Bajtek], Warszawa, 1985-1996, Mies., Mag. uniw.
15. „Bit Życie”, Życie Press, Warszawa, 1994-?, dod. tyg. do „Życia Warszawy”, Mag. inf. rekl.*
16. „Biuletyn Automatyki”, Astor, Kraków, 1994-, Kwart., Fach-prom.
17. „Biuletyn Informacyjny”, Centrum Komputeryzacji Rynku „Cekar”, Warszawa, 1980-?, Niereg., Fach. [poprz. „Biuletyn Inf. Elektr. Przetwarzania Danych”]*.
18. „Biuletyn Informacyjny”, Vulcan, Wrocław, 1992-, Niereg., Fach.-prom.
19. „Biuletyn MSP”, Warszawa, 1991-, Niereg., Fach.*
20. „Biuletyn PTI”, Pol. Tow. Informatyczne, Warszawa, 1982-, Mies., Fach. [od 1997 jako wkładka do „Informatyki”].
21. „Biuletyn Techniczno-Informacyjny”, Zrzesz. Producentów Środków Informatyki i Aparatury Pomiarowej „Mera”, Warszawa, 1962-1989, Dwumies., Nauk. [poprz. tyt. (od 1962): „Automatyka Przemysłowa”, „Mera-Materiały URS”, „Mera-Nowa Technika”, „Biuletyn Mera”, „Mera”].
22. „Boss Komputer”, Polska Agencja Prasowa, Warszawa, 1991, Tyg., Mag. inf. (wydano 19 zesz.).
23. „Busines Software Review”, Softutor, Warszawa, 1993-1994, Niereg., Fach.
24. „C & A” (Commodore i Amiga), Bajtek, Warszawa, 1992-1995, Mies., Mag. uniw.
25. „CadCam Forum”, Lupus, Warszawa, 1990-, Dwumies., Mag. spec. (poprz. „Cad Forum”).
26. „CD Action”, Silver Shark, Wrocław, 1996-, Mies., Gry (poprz. dwumies.).
27. „CD Magazyn”, Angel, Wrocław, 1996-, Mies., Gry.
28. „CD-ROM Magazyn Multimedia”, Computer Graphic Studio, Warszawa, 1994-1996, Mies., Mag. spec.
29. „Chip”, Phoenix Intermedia [nast. Vogel Publishing], Wrocław, 1993-, Mies., Mag. uniw.
30. „Chip Special”, Vogel Publishing, Wrocław, 1995-, Niereg., Mag. uniw.
31. „Compaq”, Compaq Polska, Warszawa, 1995-, Niereg., Fach.-prom.
32. „Computational Methods in Science and Technology”, Centrum Sieci i Superkomputerów, Poznań, 1996-, Niereg., Nauk.
33. „Computer Assisted Mechanics and Engineering Science”, PAN, Warszawa, 1994-, Kwart., Nauk.
34. „Computer Reseller News Polska”, Lupus, Warszawa, 1998-, Mies., Fach.
35. „Computer Studio”, Computer Graphic Studio, Warszawa, 1994-1996, Kwart., Gry (ostatnie zeszyty jako „PC Computer Studio”).
36. „Computerworld”, IDG, Warszawa, 1990-, Tyg., Fach.
37. „Computerworld Raport”, IDG, Warszawa, 1990-, Niereg., Fach.
38. „Control and Cybernetics”, PAN, Warszawa, 1972-, Kwart., Nauk.*
39. „Cortland Magazine”, Cortland, Poznań, 1996-, Niereg., Fach.-prom. (dot. sprzętu Apple Comp.).
40. „Cyber”, IDG, Warszawa, 1996-, Mies., Mag. spec. (liczne zesz. spec.).
41. „Digital Forum”, Digital Equipment Polska, Warszawa, 1992-, Kwart., Fach.-prom. (poprz. „Dec Forum”).
42. „Dir”, Optimus, Katowice, 1993-1995, Mies., Fach.-prom.*
43. „EARN Polska”, Centrum Informatyczne Uniw. Warsz., Warszawa, 1990-?, Niereg., Fach.*
44. „Easy PC”, Vogel Publishing, Wrocław, 1998-, Tyg., Mag. uniw.
45. „Edukacja Medialna”, Pol. Tow. Technologii i Mediów Edukacyjnych, Poznań, 1996-, Kwart., Fach.
46. „Elektro-Giełda”, Wyd. Elektro-Giełda, Kraków, 1996-, Tyg., Rekl.
47. „Enter”, Lupus, Warszawa, 1990-, Mies., Mag. uniw.
48. „Era Komputera”, Ringnet[?], Poznań, 1998?-, Dwutyg., Mag. rekl.
49. „Foundations of Computing and Decisions Sciences, Politechnika Poznańska, Poznań, 1975-, Nauk. (poprz. „Foundations of Control Engineering”).
50. „Fundamenta Informaticae”, Pol. Tow. Informatyczne, Warszawa, 1975-, Kwart., Nauk.
51. „Gabinet”, L. Sołtyś-Kamińska, Katowice, 1997-, Mies., Fach.
52. „Gambler”, Lupus, Warszawa, 1993-, Mies., Gry.
53. „GFX”, Grami, Bydgoszcz, 1997-, Mies., Mag. spec. (dot. grafiki komputerowej).

¹ Uwzględniono tylko tytuły w wersjach drukowanych. Ich odpowiedniki w wersji on-line można ustalić np. na podstawie katalogu Ośrodka Badań Prasoznawczych UJ: Media w Internecie 1998. Kraków 1998 lub wybrane katalogi i serwisy on-line, np.: Katalog Onetu http://pzi.onet.pl/internet/pisma_komputerowe/. Wybrane ważniejsze pisma i serwisy wydawane wyłącznie w wersji elektronicznej podano w drugiej części niniejszego zestawienia. Opis obejmuje: tytuł; wydawcę; miejsce wydania; lata wydania; częstotliwość i typ; sporadycznie dodano uwagę bibliograficzną lub zawartościową ujętą w nawiasy kwadratowe. Zastosowano następujące skróty: mag. – magazyn, spec. – specjalistyczny, uniw. – uniwersalny, rekl. – reklamowy, inf. – informacyjny, nauk. – naukowy, spec. – specjalistyczny, fach. – fachowy, fach.-prom. – fachowo - promocyjny. Opisów oznaczonych gwiazdką nie zweryfikowano.

54. „Graj !”, Angel, Wrocław, 1996-, Mies.?, Gry.
55. „GK Gielda Komputerowa”, Reporter, Gdynia (red.), 1992-1993, Dwutyg., Mag. inf. (wydano 19 zesz.).
56. „Gry”, E. Lach, Czarna Białostocka, 1996, Mies., Gry (ukazał się tylko nr 1).
57. „Gry Komputerowe”, Computer Graphic Studio, Warszawa, 1993-, Mies., Gry.
58. „GUST”, Grupa Użytkowników Systemu TEX, Gdańsk, 1993-, Niereg., Fach (DTP, grafika).
59. „Infoman”, MSG Media, Warszawa?, 1998?, Kwart., Fach. (dot. zarządzania informacją).
60. „IKS” (Informatyka Komputery Systemy), Wyd. Czasopisma Wojskowe, Warszawa, 1986-1989, Mies., Mag. uniw. (dod. do „Żołnierza Wolności”).
61. „Informacje i Komunikaty”, Zakł. Elektr. Techniki Obliczeniowej, Wrocław, 1972-1987, Kwart., Fach.
62. „Informator o Pracach Nauk.-Bad. Seria 5 [...] Informatyka”, CINTe, Warszawa, 1963-?, Niereg., Nauk.
63. „Informatyka”, Sigma NOT, Warszawa, 1971-, Mies., Nauk. (poprz. „Maszyny Matematyczne”).
64. „Informatyka Stosowana”, Politechnika Lubelska, Lublin, 1994-, Niereg., Nauk.
65. „Informik”, Nasza Księgarnia, Warszawa, 1987-1989, Kwart., Mag. uniw.
66. „Integrator”, Solidex, Kraków, 1994-, Niereg., Fach.-prom.
67. „Internet”, Bajtek([nast. Software), Warszawa, 1995-, Mies., Mag. uniw.
68. „Internet Developer”, Software i AVT, Warszawa, 1997-, Mies., Mag. spec.
69. „IO” (Input Output), I.O., Wrocław, 1998, Mies., Gry.
70. „Kebab”, Kebab, Szczecin, 1992-1993?, Mies., Gry.
71. „Komputer”, RSW, Warszawa, 1986-1990, Mies., Mag. uniw.
72. „Komputer Świat”, Axel Springer Polska, Warszawa, 1998-, Dwutyg., Mag. uniw.
73. „Komputer w Edukacji”, Uniw. Wrocławski, Wrocław, 1994-, Kwart., Nauk.
74. „Komputer w Firmie, Infor, Warszawa, 1997-, Mies., Mag. spec. (dod. do „Serwis F-K”).
75. „Komputer w Szkole”, MEN, Warszawa, 1990-, Dwumies., Fach.
76. „Komputerek”, Media, Wrocław, 1997-, Dwumies., Mag. uniw. (dla dzieci).
77. „Komputery i Biuro”, Agora Gazeta, Kraków, 1993-, dod. tyg. do „Gazety Wyborczej”, Mag. inf.-rekl.
78. „Linux & Unix”, TAO Systems Polska, Warszawa, 1998-, Mies., Mag. spec.
79. „Linux Plus”, Software, Warszawa, 1997-, Mies., Mag. spec.
80. „Listing”, Akademia Techniczno Rolnicza, Olsztyn, 1989-, Niereg., Nauk.*.
81. „Look”, SIM Publ., Kraków, 1993-1995, Półrocz., Fach.*.
82. „Machine Graphic & Vision”, PAN, Warszawa, 1992-, Kwart., Nauk.
83. „Magazyn 3 D, Helion, Gliwice, 1997-, Dwumies., Mag. spec. (grafika, CAD).
84. „Magazyn Amiga”, Lupus, Warszawa, 1992-, Mies., Mag. uniw.
85. „Magia Gier”, Print Shops Prego, Warszawa, 1994-, Rocz., Gry.
86. „Mama, Tata, Komputer i Ja”, Selles Records, Warszawa, 1998-, Mies., Mag. uniw.
87. „Maszyny Matematyczne”, Wyd. Czasop. Tech. – NOT, Warszawa, 1965-1971, Niereg., Fach. (cd. „Informatyka”).
88. „Matematyka Stosowana”, Pol. Tow. Matematyczne, Warszawa, 1973-, Niereg., Nauk.
89. „Metody Komputerowe w Inżynierii Lądowej”, Politechnika Warszawska, Warszawa, 1995-, Kwart., Nauk.
90. „Microsoft”, Microsoft Polska, Warszawa, 1995-, Kwart., Fach.-prom.
91. „Microstation News”, Bentley Systems Europe, Warszawa, 1997-, Niereg., Fach.-prom.
92. „Mikroklan”, Rubikon, Wrocław, 1992, Mies., Mag. uniw. (red. A. Niemiec, ukazały się 3 zesz.).
93. „mikroKLAN”, Sigma NOT, Warszawa, 1986-1988, Mies., Mag. uniw. (w latach 1984-1985 jako wkładka do „Informatyki”).
94. „Moje Atari”, Bajtek, Warszawa, 1990-1991, Mies., Mag. uniw.
95. „MRK” (Magazyn Rynku Komputerowego), Vogel Publishing, Wrocław, 1997-1998, Fach.
96. „NEO”, Proscript, Warszawa, 1997-, Mies., Gry.
97. „NEO Plus”, Independent Press, Warszawa, 1998-, Mies., Gry.
98. „NETforum”, Lupus, Warszawa, 1992-, Dwumies., Mag. spec. (pocz. jako dod. do „PCKuriera”).
99. „NetWorld”, IDG, Warszawa, 1994-, Mies., Fach.
100. „Nowe Media”, Epublika, Warszawa, 1998-, Mies.?, Fach.
101. „NT Plus”, Software i AVT, Warszawa, 1997-, Mies., Mag. spec.
102. „PC Gamer CD”, (?), Warszawa, 1998-, Mies., Gry. (od października 1998).
103. „PC Gamer po Polsku”, Computer Graphic Studio, Warszawa, 1996-, Mies., Gry.
104. „Pckurier”, Lupus, Warszawa, 1989-, Dwutyg., Mag. inf.
105. „PC Magazine”, Wydaw. Nauk. PWN, Warszawa, 1993-1998, Mies., Mag. uniw.
106. „PC Nonstop”, Trance Entertainment Polska, Poznań, 1996, Niereg., Gry.
107. „PC Shareware”, Silver Shark, Wrocław, 1994-, Mies., Mag. uniw.
108. „PC Virus”, Lupus [?], Warszawa, 1990-1995, Dwumies., Mag. spec ; (w formie dyskietki).
109. „PC World Komputer”, IDG, Warszawa, 1992-, Mies., Mag. uniw.
110. „Play Station Magazyn”, Computer Graphic Studio, Warszawa, 1997-, Mies., Gry.
111. „Polski Rynek Komputerowy”, Lupus, Warszawa, 1994-, Półrocz., Fach.
112. „Prace Komisji Automatyki”, Pozn. Tow. Przyj. Nauk., Poznań, 1969-, Niereg., Nauk. (od 1989 jako „Prace Komisji Automatyki i Informatyki”).
113. „Prace Naukowo-Badawcze IMM”, Instytut Maszyn Matematycznych PAN, Warszawa, 1977-, Niereg., Nauk., (poprz. jako „Prace IMM”).
114. „Prace PIE”, Przemysłowy Instytut Elektroniki, Warszawa, 1960-, Kwart., Nauk.
115. „Professional Computer Studio”, Computer Graphic Studio, Warszawa, 1993-, Mies., Mag. uniw.
116. „PSX Extreme”, Grupa 69, Katowice, 1997-, Mies., Gry.
117. „PSX Fan”, Computer Graphic Studio, Warszawa, 1998-, Mies., Gry.
118. „Publish & MacWorld”, IDG, Warszawa, 1995-, Mies., Mag. spec. (poprz. jako „MacWorld” i „MacWorld i Publish”).
119. „Punkt i Bit”, VMA-POL, Wrocław, 1993-1994, Mies., Mag. uniw.
120. „Raport Teleinfo”, Laborpress, Warszawa, 1997-, Mies., Fach.
121. „Raporty Naukowe Inst. Informatyki PW”, Politechnika Wrocławska, Wrocław, 1998-, Niereg., Nauk.
122. „Reset”, Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe, War-

szawa, 1997-, Mies., Gry.

123. „Rocznik Naukowo-Dydaktyczny-WSP Kraków”. Prace z Zastosowań Informatyki w Nauczaniu, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Kraków, 1992-, Niereg., Nauk.
124. „Secret Service”, Proscript, Warszawa, 1993-, Mies., Gry. (pocz. dwumies.).
125. „Skrypt Uczelniany. Informatyka”, Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości, Poznań, 1993-, Niereg., Nauk.
126. „Software”, AVT, Warszawa, 1995-, Mies., Fach.
127. „Systems”, Pol. Tow. Systemowe, Wrocław, 1996-, Półrocz., Nauk.
128. „Systemy Informatyczne”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 1990-1993, Rocz., Nauk.
129. „64 plus 4”, ABUK, Bydgoszcz, 1990-?, Mies., Mag. uniw.*.
130. „Świat Atari”, BIM, Warszawa, 1992-1994, Niereg., Mag. uniw.*.
131. „Świat Gier Komputerowych”, Alfin (nast. IMAGO), Bydgoszcz, 1993-, Mies., Gry.
132. „Świat PC-tów”, Artcom, Elbląg, 1993, Mies., Mag. uniw. (ukazało się 8 zeszytów).
133. „T.A.S.K. Quartely”, Akademickie Centrum Komputerowe, Gdańsk, 1997-, Kwart., Nauk.
134. „Tajemnice Atari”, Tajemnice Atari, Rzeszów, 1991-1992, Mies., Mag. uniw.*.
135. „Talizman”, Centuria, Konstantynów Łódzki, 1995-, Mies., Gry. (gry komputerowe i planszowe).
136. „Techniki Komputerowe”, MERA (nast. OINTE), Warszawa, 1962-1989, Dwumies., Nauk, [poprz. tyt. (od 1962): „Elektroniczna Technika Obliczeniowa”, „Biul. Inf. Obiektowe Systemy Komputerowe”, „Biul. Inf. Nauki i Techniki Komputerowe”].
137. „Telecom Forum”, Lupus, Warszawa, 1995-, Mies., Mag. spec., (pocz. jako dod. do „PCKuriera”).
138. „Teleinfo”, Laborpress, Warszawa, 1996-, Tyg., Mag. inf., (do 1998 dwutyg.).
139. „Top Secret”, Bajtek, Warszawa, 1990-1996, Mies., Gry.
140. „UNIX Forum”, Lupus, Warszawa, 1992-1998?, Dwumies., Mag. spec., (pocz. jako dod. do „PCKuriera”).
141. „Vodex Voice”, Vodex, Wraszawa, 1995-1996, Niereg., Mag. uniw.
142. „Warszawska Giełda Komputerowa”, Microspace (?), Warszawa, 1997?-, Tyg. (?), Mag. rekl.
143. „Windows NT Magazine”, Software, Warszawa, 1997-, Mies., Mag. spec.
144. „Wombajt”, Woj. Ośrodek Metodyczny, Kielce, 1995-, Mies., Fach.*.
145. „/WWW”, Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe, Warszawa, 1997-, Mies., Mag. uniw.
146. „Zeszyty Naukowe”, Politechnika Łódzka, Łódź, 1991-, Niereg., Nauk.
147. „Zeszyty Naukowe PŚ. Informatyka”, Politechnika Śląska, Gliwice, 1980-, Niereg. Nauk.
148. „Zeszyty Naukowe UJ. Prace Informatyczne”, Uniwersytet Jagielloński, Kraków, 1985-, Niereg., Nauk.
149. „Zeszyty Naukowe UG. Cybernetyka Ekonomiczna i Informatyka”, Uniwersytet Gdański, Gdańsk, 1976-, Niereg., Nauk.
150. „Zeszyty Naukowe USz. Studia Informatica”, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, 1982-, Niereg., Nauk., (w latach 1982-1986 jako „Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej”).
151. „Zeszyty Naukowe WSiIZ”, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, Rzeszów, 1997-, Niereg., Nauk.

Wybrane polskie czasopisma komputerowe i serwisy informacyjne publikowane wyłącznie w wersji elektronicznej²

1. „Atari Internet Magazyn”, <http://www.cu2000.com.pl/guma/>.
2. „Biuletyn Informacyjny NASK”, gopher://gopher.nask.org.pl/11/Buletin/.
1. „Biuro i Komputer – Warszawa”, <http://www.gazeta.pl/pages/bik/index.html/>.
3. „Biuro i Komputer – Wrocław”, <http://www.pwr.wroc.pl/GW/>.
4. „Boss – Internet i Komputery”, <http://www.atm.com.pl/COM/BOSS/bik.htm>.
5. „Escape”, <http://www.zigzag.pl/escape/pl.html>.
6. „Free Style”, <http://www.freestyle.sitech.pl/>, dwutyg.
7. „Games Browser”, <http://www.gry.com.pl>, Gry, (opis zob. „Chip” 1998, nr 10, s. 34).
8. „GazNeta”, <http://poncland.xyz.lublin.pl/GazNETa/>, Mies., (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 85).
9. „Imazine”, <http://www.pwr.wroc.pl/Imazine/IMAZI-NE.POL.html>.
10. „Internauta”, <http://www.ae.katowice.pl/internauta/internauta.html>.
11. „Intern@uta”, <http://www.internauta.gnet.pl/>.
12. „Internetowa Gazeta Komputerowa”, <http://www.free.com.pl/igknews/>.
13. „Linux++”, <http://www.lpp.ekometria.com.pl/>.
14. „Magazyn Internet”, <http://www.mi.com.pl/>.
15. „Miesięcznik Cheatera”, <http://www.cheat.z.pl/>, Gry, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 86).
16. „Multimedia Club”, <http://mmc.amg.com.pl/>, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 86).
17. „Net Donosiciel”, <http://netdonosiciel.cavern.com.pl/>.
18. „Netm@gia”, <http://www.netmagia.dom.pl/>.
19. „Network News”, <http://www.kki.net.pl/netnews/>, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 85).
20. „PC Format”, <http://www.kki.net.pl/pcformat/1.htm>.
21. „Prawo i Komputery”, <http://friko.onet.pl/kr/okonz/>.
22. „Safe Computing”, <http://www.safecom.com/>.
23. „Strefa”, <http://www.strefa.com/>, Gry.
24. „Strefa Gier”, <http://www.games.numen.pl/>, Gry, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 86).
25. „Sum Ergo Cogito”, <http://www.sec.alpha.net.pl/>.
26. „Świat Bitów”, <http://www.optimus.poznan.pl/gp/>, (oprac. zesp. „Gazety Poznańskiej”).
27. „Telekomputer”, <http://www.tk.pl/archiwum.htm>.
28. „W Sieci”, http://www.ptun.org.pl/w_sieci/index.htm.
29. „Webek”, <http://www.p Polonia.net/web/webekpl.html>.
30. „WebExpress”, <http://www.webexpress.idc.com.pl/>, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 84).
31. „WebGamer”, <http://free.polbox.pl/k/ksiazekp/>.
32. „WebKurier”, <http://webkurier.pdi.net/>, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 84).
33. „Wiadomości Internetowe”, <http://winter.it.com.pl>, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 85).
34. „Virtual”, <http://friko.onet.pl/gd/virtual/>.
35. „Wirtu@l”, <http://wirtual.to.jest.to/>, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 86).
36. „x86”, <http://www.x86.info.pl/frame.htm>, (opis. zob. „Internet” 1998, nr 6, s. 85).
37. „ZineT”, <http://www.vc.pl/tab>.

² Hiperłącza aktualne wg stanu na grudzień 1998 i styczeń 1999 r.

Władysław Kolasa jest pracownikiem naukowym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Katedry Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej.